

2021-01-28
Ku2020/01516**Kulturdepartementet**Riksantikvarieämbetet
Box 5405
114 84 Stockholm

Byggnadsminnesförklaring av Dalby kungsgård, Dalby 60:1, Lunds kommun, Skåne län

(dnr RAÄ-2019-2584)

Regeringens beslut

Regeringen beslutar att Dalby kungsgård, Dalby 60:1, Lunds kommun, Skåne län, ska vara statligt byggnadsminne enligt 3 § förordningen (2013:558) om statliga byggnadsminnen.

Regeringen erinrar om att Riksantikvarieämbetet ska utfärda skyddsbestämmelser enligt 6 § förordningen om statliga byggnadsminnen.

Ärendet

Riksantikvarieämbetet har föreslagit att Dalby kungsgård i sin helhet, med all mark och alla byggnader, ska förklaras för statligt byggnadsminne enligt förordningen (2013:558) om statliga byggnadsminnen. Den fastighetsstrategi som läggs fram i propositionen Kulturarvspolitik (2016/17:116) anger att statligt ägda kulturhistoriska fastigheter ska vara skyddade som statliga byggnadsminnen om de har synnerligen högt kulturhistoriskt värde. RAÄ har anfört i huvudsak följande.

Bebyggelsekärnan är förklarad som statliga byggnadsminnen sedan 1935. Regeringen fastställde skyddsbestämmelser år 1993. Dalby kungsgård bedöms motsvara kriterierna för att förklaras som statligt byggnadsminne i sin helhet.

Dalby kungsgård representerar en viktig del av kulturarvet, sett ur ett lokalt, regionalt, nationellt såväl som skandinaviskt perspektiv. Fastigheten med

gårdsbebyggelse, åkermark och hagmark utgör en välbevarad historisk enhet med lång hävd och är än idag ett levande jordbruk med tusenårig kontinuitet. Kungsgården har fungerat som kungsgård både för den danska och svenska kronan. Ägorna har tillhört kungsgården under en mycket lång obruten tidsperiod. Storleken på ägorna markerar gårdens dominerande särställning. Jaktparken, med möjligt ursprung i de medeltida Dalby Söder- och Norreskogarna, har tillsammans med hagmarken sannolikt utgjort en medeltida jaktpark för kungen och hans hov. Forskning talar för att området skulle kunna utgöra resterna av Skandinavians tidigaste hjortpark. Den kompletta medeltida anläggningen Dalby kungsgård utgör som helhet en miljö med mycket stort värde som speglar det medeltida gårdskomplexet där kungsgården, hästhagarna och jaktparken i Dalby Söderskog ingår.

Dalby kungsgårds långa historia manifesteras av de välbevarade byggnaderna som speglar utvecklingen från medeltidens klosteranläggning till dagens aktiva jordbruk. När kristendomen etablerades i Danmark blev Dalby biskopssäte och den tidigmedeltida kungsgården uppfördes. När biskopen senare flyttades till Lund tillsattes istället en kyrklig förvaltning av kungsgården, som lade grunden till klosterverksamheten. Strax norr om kyrkan uppfördes en ny kungsgård som inrymde klostret. Anläggningen stod färdig kring mitten av 1300-talet i vilken dagens huvudbyggnad utgör västra längan. Den gamla trädgården och klostergården finns även bevarade från den tiden. Av särskilt värde bedöms Häststallet vara då det berättar om gårdens långa kontinuitet av hästhållning i såväl exteriör som interiör. Magasinet uppfördes troligen under 1100-talet som den tidigmedeltida kungsgårdens norra länga och är en mycket viktig exponent för den tiden. Den bevarade arbetarbostaden berättar en viktig historia om arbetskraften till driften av gården. När Skåne blev svenskt 1658 utsågs Dalby kungsgård till kungligt stuteri.

Gårdens markanvändning, arrondering och bebyggelse är ett levande exempel på statens historiska gods- och förvaltningspolitik över tid. Riksantikvarieämbetet har föreslagit att byggnadsminnet ska omfatta fastigheten Dalby 60:1, Lunds kommun, se bilagor.

På regeringens vägnar

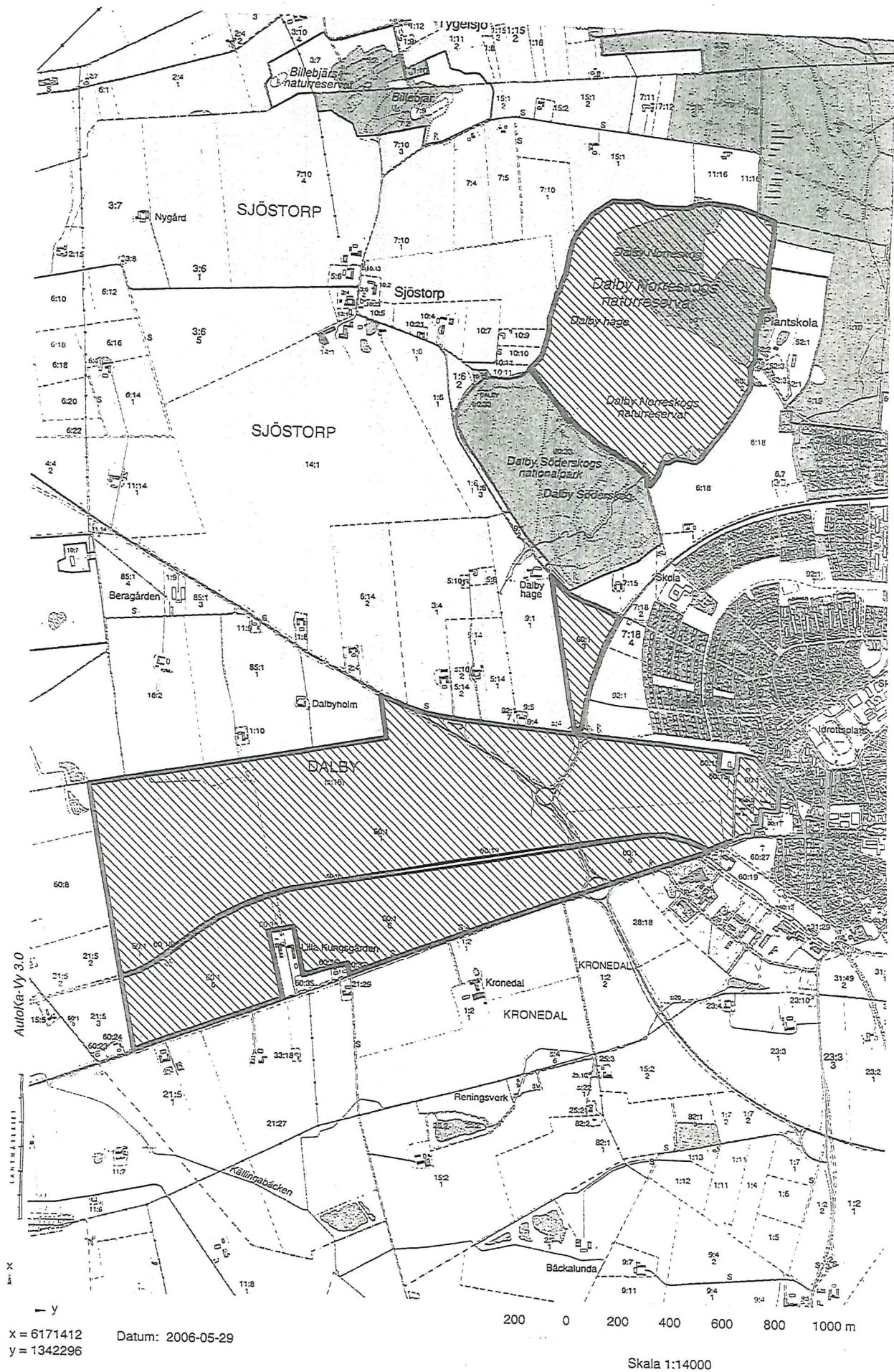
Åsa Lindhagen

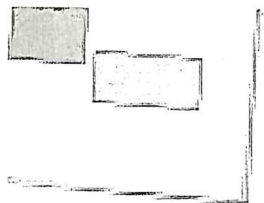

Sarah Hurni-Åsberg

Kopia till

Finansdepartementet/BA
Finansdepartementet/OFA ESA
Länsstyrelsen Skåne län
Statens fastighetsverk
Lunds kommun

11
11

